

I. N. I. C. S. N.
DISPUTATIO METAPHYSICA
D E

NECESSITATE & CONTINGENTIA

QUAM
Divinâ providentiâ sic disponente
UT ET

Spectabili Collegio Philosophico consentiente & approbante

In Regia Academia Christinéa Aboensi

SUB PRÆSIDIO

Viri Clarissimi

DNI. M: ANDRÆ THURONII;

Logices, Metaphysices ac Physices Professoris lau-
datissimi, nec non h. t. Rectoris Magnifici, fau-
toris ac promotoris sui certissimi, omni
observantia atatem honorandi.

*Pro Gradu in facultate Philosophica, ejusq; privilegijs ob-
tinendis, discutiendam offert modesteq; proponit*

NICOLAUS M. Bagge Smolandus
S.R.M. Alumnus & S.S. Theol. Stud.

In Auditorio Majori, Die 12. Aprilis Anni 1663.

A B O Æ

Excusa à PETRO HANSONIO Acad. Typ.

VIRO Plurimum Reverendo & Praclarissimo
DN. M. SIMONI KEXLERO,
in Regia Aboënsi Academia Mathematicum Professori celeberrimo,
Pastori in *Pastis* vigilantissimo, Patrono, Nutritio
ac Praeceptor, quovis honore & obsequio
prosequendo.

Nobilissimo & Spectatissimo
DN. JACOBO Gyllenstake/ Hæredit. de *Ka-*
watula & Rättula &c. Vectigalium Aboæ Majorum præse-
cto attentissimo, fautori & benefactori suo colendo.

Amplissimo & Consultiissimo
DN. M. JOHANNI WASSENIO,
Aboënsi Adfessori Regio, nec non judici Territoriali, in
majori *Savolaxia* æquissimo, Promotori omni obser-
vantiae cultu ætatem prosequendo.

Spectatissimo ac Prudentissimo
DN. PETRO Gerg/ Regiæ Aboensis Acade-
miæ Quæstori perindustrio, fautori ac benefactori
magnoperè colendo.

Reverendo ac Humanissimo
DN. GUDMUNDO ROTHOVIO,
Templi Cath. Aboens. Oecon: perfideli Consist: ibidem Eccles.
Notario attentissimo, sympatriotæ & benefactori pluri-
mum colendo.

Politissimo ac Prudentissimo Viro. Juveni
DN. LAURENTIO Bald: Illustrissimæ
& Generosissimæ Comit: Dnæ. *MARIÆ DELA Gardie &c.*
Aulæ præfecto, fratri ac studiorum quondam
commilitoni svavissimo.

Dissertationem hanc inauguralem, in Gratitudinis & officiosæ mentis pi-
gnus, atq; debita observantia documentum Reverenter & officiose
dedicæ
Auth. & Resp.

Numen Maximum Benedicat Susceptis!

Ærood

*A*teria hac digna mihi visa est, unde ingenij Exercendi argumentum deducerem, cum usus ejus insignis, ad omnes ferè facultates & disciplinas redundet. Prodest enim in Tototius Philosophia Constitutione & Divisione, objectum ejus determinando; Entia Necessaria Theoretica; Contingentia vero practica pertractanda relinquens. In specie quid commodet in hac vel illa Philosophia parte, omnibus cognitionem ejusdem callentibus, satis superq; constat, quotidiana quoq; praxis usum horum terminorum, Necessitatis & Contingentia, puta, abundè commendat. Quantus in Veneranda Theologia (quò semper meus respexerat animus) sit hujus Doctrinae usus, nemo intelligit, nisi qui in certaminibus Theologicis paulò accuratius versatus ac exercitatus est. Et ut ingenue fatetur Scheiblerus: utilitas quæ est in omnium Terminorum Metaphysicorum declaratione, in hoc capite, scilicet De Necessitate & Contingentia, imprimis elucet, propter gravissimas Theologorum Disputationes, de providentia Dei: ejusdemq; præscentia, De viribus humanis, sive Libero Arbitrio, De peccato ejusq; causa, item de Necessitate Bonorum Operum, in quorum locorum tractatione, multa recensuit, Magnus ille Theologus, B. Chemnitius, imò peculiariter de hac Materia consignavit capita, ob insignem in hisce Articulis usum. Ex hac enim Doctrina constat, peccatum non Necessariò sed contingenter esse introductum, & peccata adhuc contingentia esse. Quantum lucis adfert Articulo de Bonis Operibus, B. Chemnitius haud obscurè demonstrat, illa nim: Necessaria esse ratione Ordinis, Conscientia, Mandati & Debiti, non vero

mèriti aut restitutionis ad salutem. Ex hac quoq; Dissertatione manifeste liquet. Præscientiam Dei non imponere rebus Necessitatem, sed hypotheticâ saltē Necessitate Deum res prævidere, quales sint futura: unde liquidò patet Deum non esse causam peccati, prout Calviniani Malitiose contendunt. Sit itaq; Deo Duce.

Th. I.

EPicureos, Necessitatem Negantes, & Fortuitum omnium rerum eventum fingentes, refellit, pulcherrimus earum ordo, & Necessarius Effecti cum causa nexus; Sol perpetuò movetur & non sine miraculo quiescit, cum ortus est, Necessariò, efficit Diem. Hoc idem confirmant, qui monstrum, errorem Naturæ appellare solent. Cur enim diceretur aberrare, si omnia ejus effecta fortuita & Erronea? & cum nullus hodie facilè reperiatur. huic sententiæ favens, ulteriori probatione superfedemus, pro rato firmoq; adserentes quicquid est, vel Necessarium vel Contingens esse.

Th. II.

Etymologiam sive allusionem qualemcunq; Vocis, *Necessè* subministrat Scaliger, qui in lib: de c. Lat. ling. c. 166. dicit *Necessè*, dici, sine quo res non esse potest. Alijs per ἀντίφρασις à cessando dicitur, quod ibi minime cessetur.

Th. III.

Missâ itaq; Etymologias deductione ipsam ὁμολογίαν (cum Necessitatis nomen sit ἐκ τῶν πολλὰχὼς λεγομένων) diluendam aggredimur, ne mater Errorum Lectorē in erroneas abducatur vias. Ambiguè enim vox illa sumitur 1. In populari sermone & oratorio Necessarii sunt idem, qui amici vel cognati. 2. Significat aliquando *Indigentiam*, & Græcis dicitur χρεία: quæ indicat in rerum difficultatibus sublevandis, non esse cessandum sed suppeditanda ea, quibus indigemus, sic Necessarius est ho-

est homini cibus ad vitam prorogandam. 3. Notat *coactionem* qua Entia *Rationalia* contra voluntatem ad aliquid coguntur. 4. *Violentiam*, quâ rei naturali contrarianti vis infertur. hanc Græci vocant ἀνάγκην. 5. *Utilitatem*, quæ solet dici *Necessitas* expedientiæ, quæ facit ut finis facilius obtineatur. sic *Necessaria* est latina lingua ad eruditionem acquirendam. 6. *Immutabilitatem* quæ hujus l. est.

Th. IV.

Hic etiam non abs re monendum *Necessarium* aliter dici in *prædicando*, quod nihil aliud est quam *Necessitas* complexa. sive propositio *Necessaria*, quæ habet immutabilem terminorum, subjecti puta & prædicati, nexum: Et hæc vel est *Absoluta* sine modo *Necesse* addito, ut homo est animal. Vel *Modalis*, eundem habens additum: ut *Necesse* est hominem esse animal. Aliter in *Causando*, quod nihil aliud est, quam causa *Necessario* agens, vel *Necessitate* *Natura* quomodo ignis, datâ ustibili materiâ, non potest non urere, Vel *Necessitate coactionis* & *violentiæ*, quam utramq; *Necessitatem*, Arist. ad causam *Efficientem* reduxit. l. i. Rhet. c. 10. Aliter in *Afficiendo*, quo affectio inseparabiliter cohæret cum suo subjecto, quomodo risibilitas afficit hominem. Aliter in *Essendo*, de qua nostra instituitur *Dissertatio*.

Th. V.

Definitur Aristot. τὸ μὴ ἐνδεχόμενον ἄλλως εἶναι, h. e. *Necessitas* est quâ Ens non potest aliter esse vel aliter se haberè.

Th. VI.

De ratione formali *Necessitatis* multum controvertitur inter Philosophos; quidam adserunt invariabilitatem, quidam immutabilitatem, alij certitudinem. Quidam hisce

dimissis præcisè inhærent verbis Arist. quibus favet D. Calovius, svadendo, non præcisè urgendam esse *immutabilitatem* vel *invariabilitatem*, tanquam formale Necessitatis, sed acquiescendum in Explicatione Arist. quod tutius quoq; nobis videtur. Verum alijs res eodem recidere videtur, adeoq; immutabilitatem & invariabilitatem, prout h: l. explicantur, planè æquipollere. Cum & illæ ipsæ locutiones posse vel non posse aliter esse vel aliter sese habere, Necessariò ratione *Entitatis* & *Essentia* sint intelligendæ & explicandæ, imò, dicunt nihil aliud per *immutabilitatem* & *invariabilitatem* denotari quam *τὸ* non posse se aliter habere, ut Arist. definit. Etsi verò durum videtur D. Calovio mutabilitatem tribuere actibus Dei *immanentibus Essentialibus* ceu sunt decreta Divina, quæ ἀντικειμένως considerata verè sunt libera & contingentia: Hæc tamen mutabilia esse, asserere non verentur Georg. Rallen. & Casp. Ebelius, cum ratione *Essentia* suæ aliter se habere, vel aliter esse possint. Et quid hoc aliud est quam eorum Entitatem esse mutabilem. Quippe qui Actus *libertatis* sunt, non verò *Necessitatis*: Et libertas semper arguit contingentiam, quæ enim sunt Liberi Arbitrii, possunt non fieri. *Contingentiam* tamen *Intrinsicam* hic volumus intellectuam, quæ ex parte agentis non arguit aliquam imperfectionem, sed potius perfectionem, quia libertas omninò perfectionis est; quanquam ex parte Actionum, adserente Calovio, quædam implicetur imperfectio, scilicet quod possint non Esse vel Esse, atqui non est absolum, ait, Actionem Dei tantæ non esse perfectionis quantæ est ipse Deus. Siquidem hic existat Necessitate immutabili, ut non possit non esse; istæ verò possint etiam non Esse. Est quidem Deus *Ens* Necessarium non verò simpliciter *Agens* Necessarium.

Th. VII.

Necessitas itaq; , prout Thesi V. definita est, & contingencia, Totam Entis exhauriunt latitudinem, & sub complexu utriusq; Disjunctionis Membri, cum Ente reciprocantur, ac intrinseca magis immissione, cum Entis Essentia sunt connexa, inque eo immediatè fundantur. prout enim entitas rei se habet, ita est vel Necessaria vel Contingens.

Th. VIII.

Liberum, Tanquam Medium inter Necessarium & Contingens, adserunt Connimb. L. S. Phys. c. 2. q. 5. a. 1. Et hoc quidem ob actus Dei liberos, quos contingentes dicere, non sistent. Ast cum authores isti De Actibus Dei Transeuntib⁹ loquantur, nihil obstat quo minus contingentes dici possint: quia possunt esse & non esse, & propterea Necessarii non sunt; Nam varietas in Essendo proximè & formaliter constituit contingentiam ut Th VI. indigitatum est. *Hoc tamen Notandum*, cum *Actus Dei* dicimus contingentes ut à ratione contingentis prorsus excludantur Casuale & fortuitum, quæ imperfectionem actibus illis Divinis penitus repugnantem, involvunt.

Th. IX.

Pari ratione, Timpleri & Goelenij, Ens per possibile & impossibile Dividentium, sententiam improbamus. *Impossibile* enim cum purè non Ens sit, Non continetur sub Diviso Ente, sed eidem opponitur. Membra autem non debent repugnare toti Diviso. Nota: eum contingens dicitur *medium* inter *Necessarium* & *impossibile*, Non intelligenda est medietas inter Ens & Ens, sed inter Ens & Non Ens.

Th. X.

Necessarium hoc variè Distingvi solet. 1. in *Absolutum* & *Hypotheticum* seu *Conditionatum*. *Absolutè* Necessarium est, quo Ens in se & sua natura non potest aliter esse atq;

atq; est; sic omne Ens quod ab Extrinsecis non potest mutari, nec cum Contingentia extrinseca stare, dicitur Necessarium; cum semper uno eodemq; modo se habeat in *Essendo, Agendo & Afficiendo*. Estq; hoc Necessarium absolutum duplex: vel *Simpliciter* Necess: quod nullo modo potest mutari, nec ullo modo finit rem aliter se habere: & hæc necessitas dicitur *Absolutissima & Independens*, quod ab omni causa & ab omni potentia *subjectiva*, immunis est, nec alteri suam Necessitatem debet, sed ipsam à se ipso habet, & hæc soli Deo competit.

Th. XI.

Vel *secundum quid* est, quod non planè & omnibus modis est invariabile, sed ex præscripto creatoris, & inde fluente immotâ causarum cohæsione, non aliter se habet; & hoc ob dependentiam à primo Ente, potest Esse & non Esse, licet in se non habeat intrinsecum corruptionis principium: dicitur alias Necessitas Dependens, qualis in omnibus rebus infra Deum reperitur, qd. ab eo Esse habent & Existere. Hæc etiam res dicuntur Necessariæ, non solum ob actum Existendi, sed ob causas Necessarias, antegressas proximas. Creaturæ enim hac Necessitate gaudentes, non planè respuunt omnem modum sese aliter habendi: Nam potuissent, vel non Creatæ vel non generatæ esse, si Deus liberrimè agens *influxum* suum vel *Creativum* suspendisset, vel *causas* ad *generationem* concurrentes, impedivisset, imò si ipse *influxum* suum *conservativum* ad unum momentum retraheret.

Th. XII.

Hæc quoq; Necessitas vel est i. *Substantiarum spirituum finitarum*. Necessariò absq; materia existentium, quæq; per naturam non desinunt, non tamen quasi naturæ illarum omnis repugnet desitio (quippe per extra-
ordina-

ordinarium agendi modum, à Deo possunt corrumpi; veluti anima humana, non desinit sicut formæ aliæ, per vim causæ secundæ; sicut in arboris ramo est anima, ad eamq; in ramo conservandam requiritur conjunctio sive continuatio ad radicem. Sic quoq; Angeli, nec illi omnimodam habent immutabilitatem, sed naturam à Deo indultam, & contra quodvis corrumpens ita munitam, ut non desinat, nisi Deo placuerit, peculiari modo istam destruere.

Th. XIII.

Vel. 2. *Corporearum* quæ alias dicitur Necessitas physica, & æstimatur ex Necessario influxu & cohesionem causarum Naturalium, quando agens naturaliter non potest non edere talem Effectum, propterea quod illius natura ita ordinata est; ut ignis naturaliter urens, non potest non comburere. Et licet hæc Necessitas immutabilis sit *Naturaliter*, per virtutem intrinsecam, cedere tamen debet agenti superiori, ut in fornace Babylonica factum esse constat: & hæc pro Diversitate causarum distingvenda est; & quidem

Th. XIV.

1. Ratione *Efficientis*, cum Efficiens, positus omnibus ad agendum requisitis, ita se habet, ut Necessariò producat Effectum. h. e. cum Effectus Necessariò cohæret cum sua causa; ut homo Necessariò generat hominem. interim certa postulat requisita: 1. *Agentis sufficientiam*. 2. *Patientis habilitatem*. 3. *Convenientiam mediij*. 4. *Absentiam impedimenti*, &c. Et hæc Necessitas tot habet diversitates, quot sunt gradus efficientis. *Efficienti Naturali* respondet *Necessitas*, quæ in cursu causarum naturalium existit. *Efficienti Supernaturali*, respondet Necessitas obediencialis, quâ coguntur omnes creaturæ obedire suo creatori. Sic sol stetit in pugna Josuæ, quia Deus ei talem Necessitatem iadixit.

Th. XV.

2. *Necess. respectu Finis*, rectius ad conditionatam *Necessitatem* refertur, finis enim revera conditionem aliquam ponit, ob quam aliquid *Necessarium* aestimatur; eam ergò suo loco reservamus. Vid. Th. 20. Th. XVI.

3. *Necess. à Materia* est, cum quid alicui *Necessariò* convenit ratione *Materiæ*, ut *Corpori N. Quantitas*. Nam omne *Materiatum* est quantum. *Mista Necessariò* sunt corruptibilia propter materiam. Th. XVII.

Necessitas à Forma est, quæ *Naturam formæ* insequitur, cum aliquid propter formam se aliter non habet. Et hæc *Necess.* à causis internis fluens, vocatur aliàs *immutabilitas*, quandoquidem causæ internæ rebus *immutabilitatem* asserre videntur; Nec sine contradictione mutari potest, adeoq; nullo modo mutari potest naturaliter: sic homo *Necessariò* per suam formam homo est, nec fieri potest, ut præsentem illam formam, non sit homo. Hæc quoq; *Necessitas* duplex esse statuitur: 1. *Constitutionis*, quæ aliàs etiam dicitur *Definitionis*, qua cuiq; corpori ea inest forma, quæ ei debetur, & quæ talem *Essentiam*, tanquam ultimus actus præcipuè constituit: seu, quando partes *Definitionis Necessariò* insunt definito. Sic animal *Necessariò* inest homini; rationale *Necessarium* est homini. dicitur quoq; *Necess. à priori*. Vel. 2. *Consecutionis*, quæ propriæ affectiones, immutabiliter insunt *Essentiæ*: ut ignis *Necessariò* est Calidus, homo *Necessariò* est risibilis; dicitur alias *Demonstrationis*, cujus absentia implicat contradictionem: ut si homo non habeat definitionem hominis aut ejus *essentiales proprietates*, non erit homo. Verum *Contradictio* illa, quam *propriorum absentia* infert, saltem est implicita & respectu Dei Nulla, quia per potentiam ejus *Ab-solutam*, inhiberi possunt. in statu verò & cursu *Naturæ*,

nunquam quidem separantur. *Hinc patet Discrimen Necess. Demonstrationis & Definitionis.* Nam sine *ijs* quæ ad Definitionem spectant, res simpliciter esse non potest: omnino autem esse potest sine his quæ de se Demonstrantur, seu sunt Affectiones propriae, quæ realiter distinguuntur à subiecto.

Th. XVIII.

3. Tandem *Accidentium*, quæ propriam & ab alijs distinctam Necessariò obtinent Essentiam & propriam sibi vendicant formalem rationem; ut Quantitas Extensionem.

Th. XIX.

Huc quoq; spectat communis illa Distinctio, quæ Necessitas dicitur vel *Consequentis* vel *Consequentia*. Illa est ipsius rei Necessitas, quæ consistit in Essentiali Causæ & Effectus dependentia: seu quando tam Antecedens quàm Consequens in se est Necessarium; ut si homo est animal; Necessariò est sensibilis. Ignis Necessariò urit. Hac est cum consequens non est Necessarium, nisi posito Antecedente, sic tamen ut tam Antecedens quàm consequens sint in se contingentia; ut si homo currit, movetur; si homo aliquando lapsus est, necessum est Deum, id præscivisse ab æterno; inde tamen non inferendum est, præscientiam esse causam humani lapsus Necessariam. Hæc Necessitate Necessaria sunt quæ Deus prævidet, nec illa tollit contingentiam; cum sit in rebus ipsis contingentibus. Non enim propterea lapsus est homo quia Deus prævidit, sed ideò prævidit Deus quia homo lapsus est. Nec enim adfert præscientia Dei rebus immutabilitatem à priori, sed à posteriori: h. e. quando videt Deus rem esse, necesse est eam esse. Interim in Natura sua & respectu causarum suarum, aliter esse poterat, & sic Deus etiam aliter præscivisset. Non enim à scientia Res, sed à Rebus scientia dependet.

Th. XX.

Ex hisce patet ad quamnam Necessitatem spectant hæc scripturæ dicta. Necessesse est Scandala venire, impossibile est ut non veniant scandala. Hæc Necessitas non oritur ex parte Rei, sed ex posita hominum proclivitate ad malum, & infirmitate. *Necessitas enim hypothetica est, qua aliquid non sinit aliter esse, vel ob Existentiam, ut vulgò, omne quod est, eo ipso dum est, Necessesse est esse. impossibile enim est idem esse & non esse; vel ob aliquam causam externam, puta vel 1. Efficientem Naturalem vel supra naturalem, cui omnia obediunt; sive praternaturalem; quæ vel est Coactionis vel Violentiæ, quarum descriptiones, vid. Th. III. Huc spectat Necessitas ordinationis, seu præcepti debitiq; & manti; cum quid non est arbitrarium, sed ex mandato imponentis faciendum, quomodo bona opera sunt Necessaria. vel simpliciter saltem consecutionis, & ita Necessarium est venire scandala. Vel 2. Finem, unde duplex resultat hypothetica Necessitas, una è suppositione Finis, simpliciter scilicet ratione Sufficientiæ; altera ratione Expedientiæ, non tam ad Esse quam ad bene esse.*

Th. XXI.

Ex hisce Necessitatis modis facile etiam erit colligere modos Contingentiæ; Nam quot modis dicitur unum oppositorum, tot etiam dicitur alterum. Stoicos hîc primo omnium valere jubemus, omnia fati legibus fieri adserentes, & liberum Arbitrium omnemque Contingentiam Tollentes; Nam aliàs Necessitas hæc & fatum esset causa peccati, & non voluntas vel arbitrium peccantis.

Th. XXII.

Dari contingentiam probatur 1. Ex operationibus Divinis, Nam quæ Efficiuntur à Deo, fiunt juxta libertatem si-
ve Consilium voluntatis ipsius, E. possent non fieri; Nam
causa

causa libera est, quæ potest agere & non agere, & quod cum est, posset tamen non esse, contingens est. 2. *Probat*ur ex *Actibus* Angelicis: Datur in Angelis iudicium intellectivum, quod est indicium libertatis, & ubi libertas, ibi quoq; contingentia. 3. prob. *Ex ipsis Actibus liberis voluntatis nostræ*, quod autem actus illi nostri verè liberi sunt, ex illo liquet, quod secus nec laudari nec vituperari, nec damnari quisquam posset, imò de nulla re consultare, quæ omnia sunt absurda. August. lib. de vera relig. c. 13. & 14. dicit, Ablato Libero Arbitrio, auferri iudicium & justam poenam vel etiam oburgationem.

Th. XXIII.

Contingens sumitur 1. nimis late, pro omni eo, quod fieri potest, & non est impossibile, quomodo multa necessaria essent quoq; contingentia 2. nimis strictè pro fortuito & casuali. 3. Adæquatè prout contingens dicitur *quod aliter se habere potest & opponitur Necessario*. Et hoc locum habet tum in causis Naturalibus, & vocatur ἐνδεχόμενον ἐπὶ πολλὸν καὶ ἐπὶ πλεῖστον, contingens ut plurimum; item contingens determinatum; Tum in Agentibus liberis, & vocatur *Contingens* ad utrumlibet, vel contingens indeterminatum.

Th. XXIV.

Contingens est vel *Absolute* tale, quod nullâ suppositâ Extraordinariâ Dei Actione desinere potest; vel, quod ex se & suâ naturâ desinit, ut homo, Leo &c. *Vel Secundum quid*, & hoc ferè idem est cum Necessario secundum Quid: quale quid Angelus & anima rationalis.

Th. XXV.

Contingens præterea aliud est ratione *Subiecti*, quod rarò convenit subiecto, ut Eccipsis Soli & Lunæ: aliud ratione *cause*, quod & positâ causâ rarò fit, vel non semper ut inventio Thesauri, in fossione agri. & rursum Necessi-

tati causali, totuplex quoque Contingentia opponitur.
Th. XXVI.

Si quis contingentiae causam quærat, & quotuplex sit illa? R. Duplicem esse; Alteram universissimam Divinam voluntatem; particularem alteram. *Materiam* scilicet in rebus *Naturalibus*; *voluntatem* verò in ijs quæ per *intellectum operantur*. Hoc quoque Notandum: Futuri contingentis non esse determinatam veritatem, scilicet respectu hominum, cum propter Naturalem rerum inconstantiam, tum ob humanæ mentis, quæ per se futura prospicere non potest, imbecillitatem; Licet esse potuerit quæ Divinam præscientiam revelationemque;

Th. XXVII.

Dividitur demum Contig. in Extrinsicam & intrinsicam. *Illa* est quæ aliquid propter Externum principium aliter se habere potest, qualis contingentia cadit in omnes creaturas si cum Deo conferantur. *Hæc est ipsa voluntatis libertas*, quæ aliquid agere vel non agere potest, quæ contingentia non tantum agentibus voluntarijs, creatis, sed ipsi etiam Deo, eminentissimo modo convenit.

Soli Deo Gloria!

Viro Juveni ingenio, doctrinâ & Virtute insigniter conspicuo,

DN. NICOLA O Bagge Smol. artium Philosoph. Candidato dignissimo, Sacræ Reg. Maj:is Alumno solertissimo, amico suo syncerè honorando, Pro summis in Philosophiâ honoribus disputaturo

PARVO arguta cibo vivit contenta cicada,
Sole sub ardenti nascitur atque frequens.

Sic

Sic victum tenuem & compacta mapalia glebis
Fortuitis artes ingenuæ cupiunt :
Nec nisi ferventi veniunt ardore laborum,
Lis est cum Musis maxima divitiis.
Testis, cui certum minitatur Pallas honorem,
Mufarum prodit gloria Bagge chori.
Pauperiem modico contentus semper amavit,
Et rerum dominus nil cupiendo fuit ;
Otia vitavit: Nunc præmia justa sequuntur,
Gratulor: hæc ipsi prospera redde Deus.

L. mg. gratulabatur

ANDREAS THURONIUS

Acad. h. t. Rector.

Personat in vulgo, cui mens est nescia recti,
Res Sophia est parvi, gloria fluxa soli :
Morio sed nescit quid distent ara lupinis,
Evebit è vulgo Te Philomuse scies.
Philtris Parnassi tinctis dat culmina Pindi
Scandere, Palladias hos facit alma domos,
Dat digitis gemmas, capiti dat lilia, mitram,
Ornat te varijs candida crede modis.
Comperis id verum jam jam mi Candide Bagge !
Tu quia lustraras abdita tesqua Sophor,
Concio clara probat, probat hæc tua chartula præsens,
Præsens Te clarum, tantula charta docet,

De du-

De duce præcellâ Reginâ lecta Sophia,
Quâ monstras genij munera clara tui.
Sume brabum igitur, Sudoris præmia sume
Sis voveo Patrij gemma corusca soli.

Præstantissimo Dn. Candidato, Fratri
suo integerrimo, novos honores
sic gratulari voluit

OLAUS VALLINUS.

44
Nectareum Nomen Nectis Nexu Numeroſo,
Indolis Ingenuæ Iuvenis Iunctiſſime, Iure ;
Caſtaliq̃; Chori Comitatur Clara Corolla,
Ornatq̃; Officijs Obſignans Omen Ovando.
Laurigerum Lepidè Lucroſaq̃; Laureâ Laudat,
Artibus Aonijs Accinctos Affabrè Adornans,
Ulteriùſq̃; Vovet Vitam Virtute Virentem.,
Splendida Sicelidum Surgentia Sceptra Sororum
Munera mox Merito Meditantur Mente Modeſtâ.
Aonidum Auguſtis Adhæſiſti Artis Amore
Gymnaſijs, Gnavo Glomeratur Gloria Grandis ;
Nodoſum nã Nunc Nitidus Narraſq̃; NECESSE,
Inclytus Inceptis Incedes Jugiter Inde.
Blanda Brabea beent Bellum Bonitate Benignâ,
Auſpicijsq̃; Amplis Adſint Antiſtitis Almi.
Gratamur Graphijs Genuinis Grata Gerendo,
Gloria Gemmiferi Gnaro Gremio Geminetur,
Extetq̃; Eximijs Encomion, Exulet Error !

Sic Præſt. Dn. Candidato, fratri ſuo integerrimo, Non
quidem ut debui, ſed ut feſtinâ, amicâ tamen,
manu potui A. M. L. Mq̃, Applauſi

PETRUS PLATINUS

Wex:â Smolan.